

Varmas delårsrapport 1.1–30.9.2018

Jämförelsetalen inom parentes avser läget 30.9.2017, om inget annat anges.

- Totalresultatet uppgick till 108 (1 262) miljoner euro.
- Placeringarna avkastade 3,5 (6,2) procent under årets nio första månader och deras marknadsvärde uppgick till 46,9 (45,4) miljarder euro.
- Solvenskapitalet uppgick till 11 642 (11 444) miljoner euro och var 1,9 (1,9) gånger högre än solvensgränsen.

Det ekonomiska läget

Ekonomins återhämtning, det förbättrade sysselsättningsläget och en långvarigt stark utveckling på kapitalmarknaden har bidragit till finansieringen av arbetspensioner och arbetspensionssystemets hållbarhet på medellång sikt samt hållit pensionsavgifterna på en måttlig nivå. Konjunkturutsikterna för realekonomin är fortsatt ljusa, men den geopolitiska osäkerheten och den ändrade penningpolitiska riktningen har lett till ökad osäkerhet.

De globala konjunkturutsikterna är fortsatt starka, även om tillväxttakten börjat mattas av. Hoten mot den ekonomiska utvecklingen ökade under det tredje kvartalet, liksom skillnaderna i utvecklingen i olika delar av världen. Ekonomin i USA växte på bred front tack vare finanspolitiska stödåtgärder, men i resten av världen blev tillväxten något svagare än väntat. Även företagens och hushållens förtroende för ekonomin var betydligt starkare i USA, där skattelättnader och en positiv sysselsättningsutveckling upprätthöll optimismen. I övriga delar av världen, i synnerhet i handelsberoende ekonomier, har den amerikanska regeringens importtullar resulterat i oro och osäkerhet som återspeglades negativt i exportens orderingång. Osäkerhet i Euroområdet föranleds också av den nya italienska regeringens finanspolitiska linje och landets skuldållbarhet. I flera tillväxtekonomier har marknaden ifrågasatt regeringarnas ekonomiska beslut och skuldsättningsens hållbarhet.

Inflationstrycket har ökat något på grund av snabbt ökande råoljepriser och det något ökade löneinflationstrycket som beror på tuffare konkurrens på arbetsmarknaden. I flera tillväxtekonomier har inflationstrycket ökat på grund av försvagade valutor.

Sett till konjunkturläget har den slappa penningpolitiken med otypiska medel pågått länge. Orsaken är att det svaga inflationstrycket gett mindre penningpolitiskt svängrum. En lyckad normalisering av penningpolitiken är avgörande för ekonomin och marknadsutvecklingen. Den förändrade penningpolitiska riktningen i USA har redan påverkat tillväxtekonomierna. Den kinesiska ekonomin uppvisar fortsatt stabil tillväxt, men den ekonomiska situationen väcker oro. Ekonomin har under en längre tid stimulerats genom både penning- och finanspolitiska åtgärder.

Den största risken är att handelskriget trappas upp, vilket kan bromsa den globala ekonomiska tillväxten och resultera i stor osäkerhet. Den ökande osäkerheten kan också minska företagens investeringsvillighet, vilket i sin tur urholkar förutsättningarna för tillväxt. I den globaliserade ekonomin är det allt svårare att förutspå hur den ökande protektionismen påverkar företagens verksamhet, värdekedjor och produktion och den internationella fördelningen av arbete.

Den starka globala konjunkturen har gynnat Finlands ekonomi. Tillväxten i Finland är stark och har en bred bas. En återhämtning av exportefterfrågan har varit särskilt viktigt för en liten öppen ekonomi. Sysselsättningen har förbättrats på rekordtid tack vare påskyndad ekonomisk tillväxt och konkurrenskraftigare kostnader som bidragit till tillväxten. Arbetslösheten är fortfarande relativt hög i förhållande till konjunkturläget, även om företagen samtidigt rapporterat om problem med arbetskraftstillgång. En lösning på problemet med att arbetsgivarna och arbetstagarna inte hittar varandra och åtgärder för att säkerställa tillgången på kompetens är avgörande för att ekonomin inte ska begränsas av arbetskraftsbrist.

Finlands offentliga finanser har förbättrats avsevärt av den snabbare ekonomiska tillväxten och anpassningsåtgärderna. För att minska hållbarhetsgapet krävs högre produktivitet, längre yrkeskarriärer och att sysselsättningsgraden stiger till en nordisk nivå.

Arbetspensionssystemet

Sysselsättningens snabba återhämtning och kapitalmarknadernas långvarigt positiva utveckling har gjort arbetspensionssystemets finansiering mer hållbar. Längre karriärer samt högre sysselsättningsgrad och produktivitet är avgörande för att trygga pensionerna. Varma har tagit sig an denna utmaning genom att utveckla effektivare tjänster för rehabilitering och arbetsmiljöledning för våra kunder.

Pensionsreformen som trädde i kraft 2017 har gjort pensionssystemet mer hållbart. Den största överraskningen som kastat en skugga över beräkningarna är det snabbt sjunkande födelsetalet.

Varma har tillsammans med kunderna förberett sig inför införandet av inkomstregistret i början av 2019. Inkomstregistret innebär förändrade processer för både kunderna och Varma. Vårt mål är att minska den administrativa bördan på företagen och öka produktiviteten i vår egen serviceproduktion.

Varmas ekonomiska utveckling

Totalresultatet till verkligt värde för årets första nio månader var 108 (1 262) miljoner euro. Den klart största påverkan på totalresultatet härrörde från placeringsverksamhetens resultat, som var 83 (1 223) miljoner euro. Till verkligt värde uppgick placeringsverksamhetens resultat till 1 592 (2 676) miljoner euro. Den ränta som gottskrivs ansvarsskulden var 1 509 (1 453) miljoner euro. Försäkringsrörelsens uppskattade resultat var -9 (14) miljoner euro och omkostnadsresultatet 34 (25) miljoner euro.

Varmas solvens förblev på samma starka nivå som i början av året. I slutet av september uppgick solvenskapitalet som utgör riskbuffert för placeringsverksamheten till 11 642 miljoner euro (11 534 i början av året), det vill säga 132,8 procent (133,5 i början av året) i förhållande till ansvarsskulden.

Solvenskapitalet var 1,9 (1,7 i början av året) gånger högre än solvensgränsen och låg således på en mycket betryggande nivå.

Tabeller över den ekonomiska utvecklingen finns med som bilaga till delårsrapporten.

Försäkringsverksamheten

I slutet av september hade Varma 343 000 pensionstagare (343 000 vid årets början). De utbetalda ersättningarna under perioden januari–september uppgick till 4 135 (3 955) miljoner euro. Antalet nya pensionsbeslut före utgången av september var 16 964, det vill säga 13 procent färre än under motsvarande period föregående år. Minskningen beror på pensionsreformen som höjde pensionsåldern. Sammanlagt fattades 38 499 pensionsbeslut under perioden januari–september.

Kundöverföringar från andra pensionsbolag har enligt ansökningsuppgifterna ökat Varmas premieinkomst med 17 miljoner euro under 2018. Särskilt bland mindre företag var det många som flyttade sina försäkringar till Varma.

I slutet av september uppgick antalet försäkrade arbetstagare och företagare i Varma till 555 000 (537 000 i början av året) personer.

Placeringsverksamheten

Varmas placeringsintäkter utvecklades förhållandevis positivt under perioden januari–september och marknaden fortsatte att återhämta sig efter turbulensen i början av året. Placeringarna avkastade 3,5 (6,2) procent och deras värde var i slutet av september 46 936 (45 429) miljarder euro. Varmas solvensgrad låg kvar på en stabil nivå, 132,8 procent (133,5 i början av året).

Sänkta globala tillväxtutsikter och ökad politisk osäkerhet har lett till att placeringsmarknaden utvecklats olika i olika delar av världen. I USA är riskberedskapen fortfarande på en hög nivå tack vare företagets starka resultatutveckling, medan stämningen bland investerare på tillväxtmarknaderna och i Europa är mer försiktig. Utanför USA har avkastningen på tillgångsklasser med högre risker till stor del förblivit svag i år. Räntorna på långa statsobligationer ökade bara måttligt även om den amerikanska centralbankens åtstramning av penningpolitiken höjt särskilt de korta och medellånga räntorna. I Euroområdet var ränterörelserna betydligt mer begränsade och förväntningarna på Europeiska centralbankens räntehöjningar i slutet av nästa år är låga. Ett undantag i Euroområdet är Italien, där statslåneräntorna ökat betydligt på grund av den nya regeringens finanspolitiska inriktning.

Skillnaderna mellan olika marknader och tidvis ökade fluktuationer har försvårat allokeringen. Spridning mellan olika tillgångsklasser och särskilt onoterade placeringsobjekt har begränsat riskerna som orsakats av aktie- och räntemarknadernas rörelser. Vikten av de noterade aktierna i allokeringen av Varmas placeringar minskades ytterligare under årets tredje kvartal.

Varmas placeringar har i år gett en måttlig avkastning. Avkastningsutvecklingen har varierat betydligt mellan olika tillgångsklasser och marknadsområden. Aktierna och särskilt kapitalplaceringarna gav den bästa avkastningen under januari–september. Även hedgefonderna och fastigheterna har gett en stabil och relativt bra avkastning i år. Ränteplaceringarna har drabbats av ökade risker, kraftigt sänkta valutakurser på tillväxtmarknaderna samt normaliseringen av penningpolitiken, vilket resulterade i negativ avkastning hittills i år. I slutet av september var den genomsnittliga nominella avkastningen på placeringarna under fem år 6,0 procent och under tio år 5,9 procent. Den motsvarande reala avkastningen var 5,3 respektive 4,7 procent.

Avkastningen på ränteplaceringarna under januari–september blev negativ: -1,2 (3,6) procent. Den svaga utvecklingen beror på ökad politisk osäkerhet, successivt ökande inflation samt minskande dollarlikviditet. Dessa faktorer har lett till svagare valutor på tillväxtmarknaderna samt högre riskpremier på lån och företagsobligationer. Räntorna för statslån i euroområdet är fortfarande låga, även om den ökade politiska osäkerheten särskilt har höjt statslåneräntorna, särskilt för Italien. Penningmarknadsräntorna i euroområdet är fortsatt negativa, och Europeiska centralbankens första räntehöjningar förväntas ske tidigast under andra halvåret 2019. Under rapportperioden gav lånefordringarna en avkastning på 2,7 (1,7), statsobligationerna -4,5 (4,2), företagsobligationerna -0,1 (5,5) och de övriga penningmarknadsinstrumenten 0,1 (-1,6) procent.

Aktiernas avkastning under rapportperioden var 6,6 (9,6) procent. Utvecklingen på de globala aktiemarknaderna har varit splittrad i år. Efter den kraftiga turbulensen på aktiemarknaden i början av året har avkastningen åter börjat växa, men skillnaderna mellan olika geografiska områden har växt sig väldigt stora. Avkastningen är klart positiv under årets nio första månader. Bland de noterade aktierna utvecklades de amerikanska aktierna bäst och även finska aktier gav en relativt god avkastning. Aktier i övriga områden gav förlust, främst på grund av den svaga utvecklingen på tillväxtmarknaderna. Avkastningen på de noterade aktierna var 5,5 (10,8) procent.

Kapitalplaceringarna var den bästa tillgångsklassen med 12,2 (4,1) procents avkastning, följt av onoterade aktier med 7,1 (8,1) procent.

Avkastningen på fastighetsplaceringar steg till 4,0 (3,1) procent. De direkta fastighetsplaceringarna avkastade 3,2 (2,3) procent och fastighetsplaceringsfonderna 6,6 (5,9) procent. Under det tredje kvartalet beställde Varma ett bostadshus med 129 bostäder som byggs i centrum av Kivistö i Vanda. Byggarbetet började i oktober och bostäderna väntas bli klara 2020.

Avkastningen på Varmas övriga placeringar uppgick till 3,4 (5,7) procent tack vare hedgefondernas stabila utveckling. Hedgefonderna har varit ett bra sätt att sprida aktie- och räntemarknadernas risker och samtidigt kompenserat för ränteplaceringarnas svaga avkastningsutveckling.

Varma har placeringar noterade i dollar i hedgefonder, aktier, företagslån och kapitalfonder. I enlighet med placeringspolicyn har en del av portföljen skyddats mot valutakursrisken. Den stärkta dollarn i början av året bidrog till aktiernas avkastning, men under det tredje kvartalet var denna effekt ganska begränsad. Operativt sett hanteras valutarisken som en helhet. I resultatsiffrorna ingår valutaeffekten i avkastningen inom de olika tillgångsklasserna.

I vår placeringsverksamhet fokuserade vi på att trygga en stark solvens samtidigt som vi satsade på mångsidig spridning, ansvarsfullhet och omsorgsfull riskhantering. I riskhanteringen användes derivat i säkringssyfte och för att reglera risknivån i portföljen.

Marknadsrisken för placeringar utgör den största risken för bolagets resultat och solvens. Aktierna står för den klart största andelen av placeringarnas marknadsrisker. VaR-talet, som anger totalrisken i Varmas placeringar, uppgick till 1 357 (1 049) miljoner euro.

Driftskostnader och personal

Varmas totala driftskostnader uppgick under rapportperioden till 101 (107) miljoner euro. Enligt prognosen för hela året använder Varma 68 (75) procent av de erhållna omkostnadsdelarna som ingår i försäkringsavgifterna för driftskostnader. Omkostnadsöverskottet för perioden var 34 (25) miljoner euro och används helt och hållet till kundåterbärningar.

Antalet anställda hos Varmas moderbolag uppgick i genomsnitt till 532 (524 år 2017) personer under rapportperioden. I slutet av september arbetade 28 procent av Varmas anställda inom pensionstjänster, 15 procent inom försäkringstjänster, 12 procent inom kundservice, 13 procent inom placeringsfunktioner och 32 procent inom övriga funktioner.

Bolagets förvaltning

Varma har på sin webbplats publicerat en aktuell utredning om bolagets förvaltnings- och styrningssystem som grundar sig på rekommendationerna i den finska koden för bolagsstyrning. Varma publicerar en delårsrapport varje kvartal i syfte att göra bolagets offentliga ekonomiska rapportering transparent och förenlig med bästa praxis.

Företagsansvar

Varma fick en femteplacering i AODP:s (Asset Owners Disclosure Project) internationella jämförelse av hur världens 100 största pensionsfonder förberett sig på de ekonomiska riskerna som orsakas av klimatförändringarna. Varma har under de senaste åren arbetat med att göra sin placeringsportfölj mer klimatvänlig.

Centrala åtgärder i Varmas företagsansvarsprogram under innevarande år är bland annat uppdatering av företagsansvarsprogrammet, främjande av ansvarsfullt kundarbete och utveckling av ansvarsfull placering i olika tillgångsklasser.

Riskhantering

Varmas riskposition förändrades inte i någon betydande mån under rapportperioden.

De väsentliga riskerna för Varma hänför sig till placeringsverksamheten och datasystemen. Ekonomiskt sett är placeringsriskerna mest betydande. Inom pensionsförsäkringsverksamheten hänför sig riskerna till handläggningen av pensioner och försäkringar samt funktionssäkerheten hos de branschgemensamma systemen. Styrelsen har fastställt principerna för bolagets interna kontroll och riskhanteringssystem. Noterna till Varmas bokslut inkluderar en närmare beskrivning av försäkringsrisker, placeringsrisker, operativa risker och övriga risker, samt deras hanteringsmetoder och vissa kvantitativa uppgifter.

Varmas styrelse anger i sin placeringsplan bland annat de allmänna betryggande målsättningarna för placeringarna, målen för placeringarnas spridning och likviditet samt principerna för valutarörelsen. Spridningen av placeringsportföljen bygger på en allokering som beaktar tillgångsklassernas avkastningskorrelationer.

Framtidsutsikter

Riskerna i den globala ekonomin ökade under det tredje kvartalet och det finns inga tecken på att pressen kommer att lätta under de närmaste månaderna. Vi förväntar oss en fortsatt stark tillväxt i USA och en stabil tillväxt i Europa förutsatt att de globala riskscenarierna inte realiserar.

Tillgångsvärdenas ökning på marknaderna har varit rekordartat långvarig och kraftig. Detta kombinerat med riskerna orsakade av en förändrad penningpolitik och ett eskalerande handelskrig kommer att skapa ytterligare osäkerhet på marknaden. Varmas starka solvens är en viktig fördel för att trygga pensionerna, särskilt i ett krävande marknadsklimat.

Tillväxten i Finlands ekonomi fortsätter, men i lägre takt. Nya åtgärder krävs för att förbättra sysselsättningen och minska den strukturella arbetslösheten. En högre sysselsättningsgrad är nödvändig både ur arbetspensionernas och de offentliga finansernas synpunkt. Tiden vi har på oss att förbereda oss på växande åldersrelaterade utgifter håller på att ta slut.

Helsingfors, 18.10.2018

Risto Murto
verkställande direktör

Denna delårsrapport anger de oreviderade siffrorna för moderbolaget.

Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma är en ansvarstagande och solvent placerare. Bolaget sköter arbetspensionsskyddet för 900 000 personer inom den privata sektorn. År 2017 uppgick Varmas premieinkomst till 4,9 miljarder euro och pensioner utbetalades för 5,5 miljarder euro. Värdet på Varmas placeringar var 46,9 miljarder euro i slutet av september 2018.

MER INFORMATION:

Pekka Pajamo, ekonomidirektör, tfn 010 244 3158 eller 040 532 2009

Katri Viippola, direktör, HR, kommunikation och samhällsansvar, tfn 010 244 7191 eller 0400 129 500

BILAGA: Tabeller

www.varma.fi

www.varma.fi/sv/arsredovisning

Balansräkning enligt verkligt värde, moderbolaget

mn €	9/2018	9/2017	12/2017
Aktiva			
Placeringar	46 936	45 429	45 409
Fordringar	494	436	747
Inventarier	4	5	5
	47 434	45 870	46 161
Passiva			
Eget kapital	128	123	124
Värderingsdifferenser	9 710	8 860	9 147
Ofördelat tilläggförsäkringsansvar	1 805	2 463	2 265
Skulder utanför balansräkningen	-1	-1	-1
Solvenskapital sammanlagt	11 642	11 444	11 534
Fördelat tilläggförsäkringsansvar (till återbäringar)	40	30	162
Aktieavkastningsbundet tilläggförsäkringsansvar	1 165	722	769
Egentlig ansvarsskuld	34 328	33 344	33 501
Sammanlagt	35 494	34 067	34 270
Övriga skulder	258	328	195
	47 434	45 870	46 161

Resultaträkning enligt verkligt värde, moderbolaget

mn €	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Premieinkomst	3 835	3 666	4 867
Utbetalda ersättningar	-4 135	-3 955	-5 248
Förändring i ansvarsskulden	-1 102	-1 037	-1 324
Nettoreultat av placeringsverksamheten	1 618	2 701	3 373
Totala driftskostnader	-101	-107	-129
Övriga intäkter/kostnader	0	0	-8
Skatter	-7	-7	-7
Totalresultat ¹⁾	108	1 262	1 524

¹⁾ Resultat till verkligt värde före förändringen i tilläggförsäkringsansvaret och utjämningsbeloppet

mn €	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Försäkringsrörelsens resultat	-9	14	34
Placeringsverksamhetens resultat	83	1 223	1 453
Omkostnadsresultat	34	25	45
Övriga intäkter/kostnader	0	0	-8
Totalresultat	108	1 262	1 524

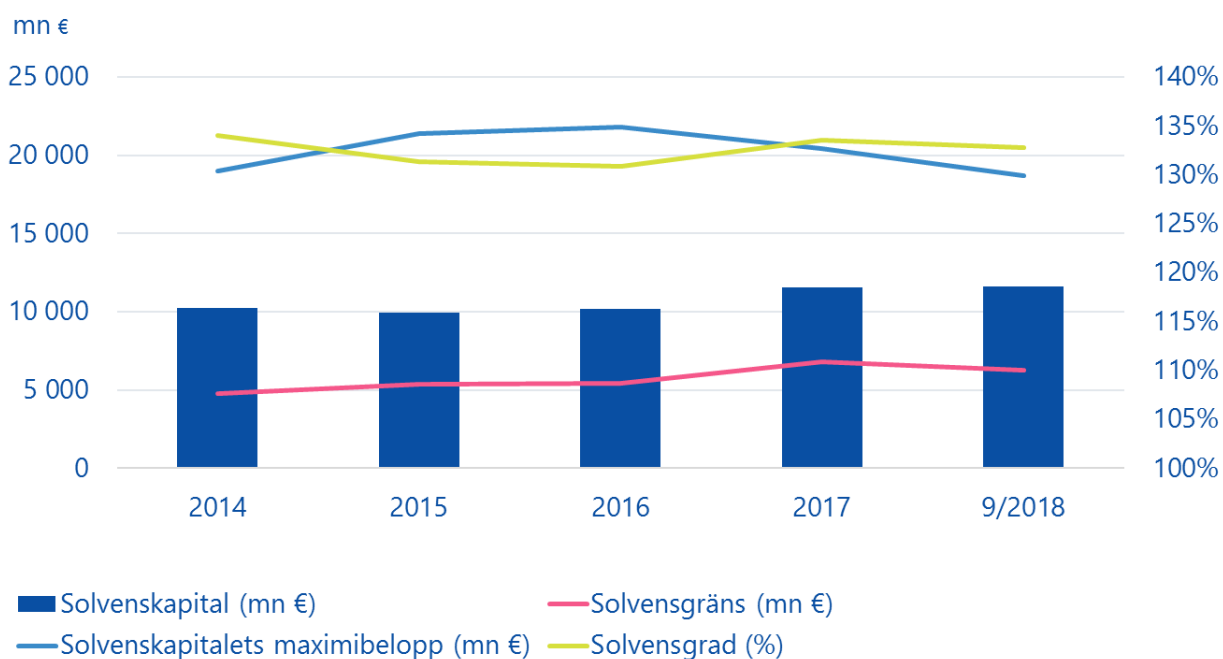
Solvenskapital och dess gränser

	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Solvensgräns (mn €)	6 238	5 955	6 820
Solvenskapitalets maximibelopp (mn €)	18 715	17 866	20 459
Solvenskapital (mn €)	11 642	11 444	11 534
Solvensgrad (%) ¹⁾	132,8	133,6	133,5
Solvensställning ²⁾	1,9	1,9	1,7

¹⁾ Pensionsmedlen i förhållande till ansvarsskulden enligt 11 § 10 punkten i SHM:s förordning (614/2008).

²⁾ Solvenskapital i förhållande till solvensgräns.

Solvensutveckling



Placeringarna enligt verkligt värde

	9/2018				9/2017				12/2017				1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017	24 mån Volatilitet
	Marknadsvärde		Riskfördelning		Marknadsvärde		Riskfördelning		Marknadsvärde		Riskfördelning		Avkastn.	Avkastn.	Avkastn.	
	mn €	%	mn €	%	mn €	%	mn €	%	mn €	%	mn €	%	MWR	MWR	MWR	
Ränteplaceringar ¹⁾	14 262	30	10 881	23	15 836	35	2 056	5	13 481	30	12 579	28	-1,2	3,6	3,7	
Lånefordringar	1 737	4	1 737	4	1 478	3	1 478	3	1 453	3	1 453	3	2,7	1,7	2,2	
Obligationer	10 882	23	9 757	21	9 672	21	9 219	20	10 028	22	10 510	23	-1,9	5,1	5,4	2,2
Statsobligationer	4 236	9	3 471	7	3 900	9	3 448	8	4 153	9	4 285	9	-4,5	4,2	4,0	
Företagsobligationer	6 646	14	6 285	13	5 772	13	5 772	13	5 874	13	6 224	14	-0,1	5,5	6,2	
Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner	1 643	4	-613	-1	4 687	10	-8 641	-19	2 001	4	617	1	0,1	-1,6	-1,9	
Aktieplaceringar	19 917	42	19 695	42	18 298	40	18 374	40	20 427	45	20 687	46	6,6	9,6	11,4	
Noterade aktier	15 715	33	15 493	33	14 304	31	14 380	32	16 492	36	16 753	37	5,5	10,8	11,6	5,9
Kapitalplaceringar	3 676	8	3 676	8	2 836	6	2 836	6	2 767	6	2 767	6	12,2	4,1	7,9	
Onoterade aktier	527	1	527	1	1 157	3	1 157	3	1 167	3	1 167	3	7,1	8,1	18,5	
Fastighetsplaceringar	3 854	8	3 854	8	3 556	8	3 556	8	3 602	8	3 602	8	4,0	3,1	4,9	
Direkta fastighetsplaceringar	2 851	6	2 851	6	2 741	6	2 741	6	2 797	6	2 797	6	3,2	2,3	2,9	
Fastighetsplaceringssonder och kollektiva investeringar	1 002	2	1 002	2	815	2	815	2	805	2	805	2	6,6	5,9	12,0	
Övriga placeringar	8 903	19	10 236	22	7 739	17	8 683	19	7 900	17	8 907	20	3,4	5,7	9,3	
Hedgefonder	8 916	19	8 916	19	7 771	17	7 771	17	7 886	17	7 886	17	4,9	5,3	8,5	1,4
Råvaruplaceringar	15	0	46	0	1	0	90	0	11	0	179	0				
Övriga placeringar	-28	0	1 274	3	-33	0	822	2	3	0	842	2				
Placeringar sammanlagt	46 936	100	44 665	95	45 429	100	32 669	72	45 409	100	45 775	101	3,5	6,2	7,8	2,2
Effekt av derivat			2 271	5			12 760	28			-365	-1				
Placeringar till verdigt värde sammanlagt	46 936	100	46 936	100	45 429	100	45 429	100	45 409	100	45 409	100				

Den modifierade durationen för alla obligationer är 2,4.

Den öppna valutapositionen är 25,5 % av placeringarnas marknadsvärde.

¹⁾ Inklusive upplupna räntor

Totalresultat

